تتبع و ترجمه: غوث جانباز ۲۰۱۶/۰۴/۰۵

تهدید های جدید علیه امنیت دولت های آسیای مرکزی

رسانه های گروهی فدراسیون روسیه این روز ها در مورد خطرات و تهدید های تازهٔ که "داعش" ، "القاعده" و "طالبان" میتوانند در صورت ختم احتمالی جنگ در سوریه متوجه حوزهٔ آسیای مرکزی، قفقاز و فدراسیون روسیه نمایند بطور گسترده و همه جانبه مینویسند و معضل مذکور را از ابعاد گوناگون تحلیل و ارزیابی مینمایند. در ذیل مختصراً نگرانی های مذکور به تحلیل گرفته شده است.
آتش بس شکننده در سوریه وامیدارد تا برخی از پیش بینی های محتاطانه به منظور تشریک مساعی بخاطر مبارزه علیه "داعش" صورت بگیرد. اما این بدان معنا نیست که تهدید های تروریستی علیه کشور های حوزهٔ اتحاد شوروی اسبق از بین رفته است.
آتش بسی که در سوریه صورت گرفت نه تنها مرحلهٔ جدیدی است در راه جستجویی تفاهم میان نیرو های حکومتی آنکشور به رهبری بشار اسد و اپوزیسیون میانه رو، بلکه در عین حال توافقی است میان ایالات متحدهٔ امریکا و فدراسیون روسیه، و میرساند که مبارزه با "داعش" به شدت بیشتر ادامه خواهد داشت.
به زعم سیاستمداران روسی، حکومت سوریه و اپوزیسیون میانه رو، مخصوصاً کُرد ها، میتوانند نیرو های فارغ شده را برای مبارزه به کار اندازند. روسیه و امریکا نیز ضربات خویش را بالای "داعش" قوت بیشتر میبخشد، بنابرین دور نیست زمانیکه به اصطلاح دولت اسلامی، "داعش" در سوریه و عراق از بین خواهد رفت. امحای "داعش" امریست اجتناب ناپذیر و ضروری، زیرا تا جائیکه دیده میشود جامعهٔ جهانی در اینمورد اتفاق نظر دارد که مراکز سازماندهی و حمایت فعالیت های تروریستی در سطح جهان از بین برود.
ولی صرف راندن "داعش" از سوریه و عراق به احتمال قوی کافی نخواهد بود تا تهدید روز افزون فعالیت های تروریستی از کشور های اتحاد شوروی اسبق در آسیای مرکزی دور گردد. دشواری های جدید تری عرض اندام مینمایند که آن را باید متفقاً رفع ساخت.

جنگجویان داعش به خانه برخواهند گشت

روسیه هراس دارد که احتمالاً شمار زیادی از تروریستان که به طرفداری "داعش" در سوریه و عراق میجنگیدند به خانه های خویش برگردند.
در اکتوبر ۲۰۱۵ رئیس جمهور فدراسیون روسیه ولادیمیر پوتین در اجلاس کشور های سران اتحادیهٔ "کشور های مستقل و مشترک المنافع" اعلام داشت که از پنج الی هفت هزار اتباع اتحادیهٔ مذکور و فدراسیون روسیه در صفوف "داعش" میجنگند.
بخش اساسی این جنگجویان ریشه در تبار های روسیه و جمهوریت های اسبق اتحاد شوروی آسیای مرکزی، برخی از مناطق قفقاز جنوبی (مخصوصاً تنگهٔ "پانکی" مربوط کشور گرجستان) دارند.
بر اساس تازه ترین ارقامی که قوای مسلح فدراسیون روسیه انتشار نموده، صرف از قلمروی روسیه از ۲۸۰۰ الی ۲۹۰۰ نفر عازم شرق میانه گردیده اند. بدینترتیب روسیه پس از تونس دومین کشور در سرباز گیری خارجی برای "داعش" میتواند محسوب گردد.
شرح ارقام تازه در مورد اشتراک و تعداد اهالی آسیای مرکزی که در صفوف تروریست های بین المللی در سوریه میجنگند قرار ذیل میباشد :

- ازبکستان- 500 نفر
- قرغزستان- 500 نفر
- تاجکستان- 386 نفر
- ترکمنستان- 366 نفر
- قزاقستان- 300 نفر

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

عده ای از صاحب نظران به این باور اند که ارقام مذکور پائین تر از وضعیت اصلی میباشد.
باید در نظر داشت که هر جنگجوی که در سوریه و عراق میجنگد، صد ها دلسوز و طرفدار در به اصطلاح " سازمان های اولیهٔ ظاهراً غیر متحرک " وابسته به شبکه های تروریستی در محلات دارد. از افراد مذکور مانند جنگجویانی که از میدان های نبرد برمیگردند و تجارب نظامی میداشته باشند، عند الزوم در فعالیت های تروریستی و پارتیزانی استفاده صورت گیرد.
ارقام دست داشته نشان میدهد که صرف "داعش" در حدود ۷۰ میلیون دالر را برای به راه اندازی فعالیت های تخریبکارانه و تروریستی در آسیای مرکزی تخصیص داده است. به قول تحلیلگران مسایل شرق میانه در روسیه، افزایش تمویلات را به دسته های مختلف در تمام کشور های حوزهٔ آسیای مرکزی به منظور ایجاد موانع و یک نوع تقابل در برابر عملیات روسیه در سوریه میتوان مشاهده نمود. سرمایه گذاری ها و تمویلات مذکور از طریق چینل های کاملاً متفاوت، بطور مثال بالوسیلهٔ اشاعهٔ بنیادگرائی مذهبی که ظاهراً ارتباط ارگانیک با "داعش" یا "القاعده" نمیداشته باشد صورت میگیرد.
استقامت آیندهٔ "داعش" پس از سوریه به احتمال زیاد افغانستان، لیبیا و نایجیریا خواهد بود.
انتقال متدرج فعالیت های "داعش" از سوریه و عراق معضله های معینی همراه خواهد داشت. با آنکه استقامت های حرکت "داعش" به نایجیریا و لیبیا کم و بیش طبیعی و عمومی به نظر میرسد اما جابجایی "داعش" در خاک افغانستان برای امنیت کشوهای آسیای میانه، قفقاز و فدراسیون روسیه تهدیدات عملی و نهایت خطرناک همراه خواهد داشت.
طی دو سال اخیر تعداد زیادی از تروریستان بین المللی از ایالت خیبر – پختونخوای آنسوی خط "دیورند" به ولایات شمالی و شرقی افغانستان سرازیر شده و این مناطق جاگزین شده اند. طبق احصائیهٔ که حکومت افغانستان رسماً در اختیار شورای امنیت سازمان ملل متحد قرار داده است، در قلمروی افغانستان در شرایط کنونی در حدود ۶۵۰۰ جنگجوی خارجی وجود دارد. این جنگجویان منجمله با "القاعده" و "داعش" در ارتباط میباشند.
اخیراً، در اثر تلاشهای یک تعداد از نهاد های بنیادگرای اسلامی که در قلمرو دولت های شاهی عرب نشین فعالیت میکنند، یک نوع همکاری متقابل میان اوضاع پیچیده در افغانستان و شرق نزدیک ایجاد گردیده است. طوریکه دیده میشود در حوزهٔ شرق نزدیک تقابل میان عربستان سعودی و ایران ادامه دارد که برخی از تحلیلگران آنرا اشتباهاً مبارزه میان "سونی ها" و شیعه ها مینامند.
عده ای از صائب نظران مسایل سیاست بین المللی در روسیه پیشتر میروند و نظر میدهند که انتقال جنگجویان – تروریست از پاکستان به افغانستان به پول کشورهای شاهی عرب نشین انجام یافته تا بدین ترتیب جنگجویان آموزش ببینند، آماده شوند و یا هم برای اقدامات معینی علیه ایران از آنها کار گرفته خواهد شد. قابل ذکر است که ایران نیز به نوبهٔ خویش از هزاره های شیعه مذهب افغان در جنگ شرق میانه استفاده مینماید.
"داعش" و "القاعده" به صورت مستمر عملیات های تروریستی را به ضد شیعه ها در پاکستان و اخیراً در افغانستان نیز راه اندازی نموده اند. یکی از اهداف انتقال متعاقب جنگجویان به حوزهٔ شریق میانه نیز میتواند باشد.
روسیه اکنون مشاهده مینماید که کشور های شاهی عرب نشین بخاطر عملیات آن در سوریه هر چه بیشتر علاقمند و ذینفع اند تا اوضاع را در روسیه و کشور های اسبق اتحاد شوروی بی ثبات بسازند. برای اثبات این موضوع میتوان از ورود مبالغ هنگفت اخیراً به افغانستان از کشور های شرق نزدیک یادآور شد. بطور مثال یک جنگجوی "داعش" ده بار بیشتر از یک جنگجوی طالب معاش بدست میاورد.
در محافل سیاسی افغانستان برخی از سیاسیون این کشور غالباً معتقد استند که عملیات رخنه ای تروریستان بین المللی از پاکستان به خاک شان به شمول جنگجویان "داعش" از طرف شبکهٔ جاسوسی پاکستان آی اس آی سازماندهی شده است. آی اس آی بطور عنعنوی با نهاد های اسلامی که در دولت های شاهی عرب نشین فعالیت میکنند روابط تنگاتنگ دارد. چندی پیش حتی برخی از وکلای پارلمان افغانستان اظهار میداشتند که هیلیکوپتر های بدون علامه به گونه اسرار آمیز جنگجویان مجهول الهویه را به مناطق شمالی افغانستان در همجواری سرحدات با جمهوریت های اسبق اتحاد شوروی انتقال میدهند .
آگا هان امور بین المللی نظر میدهند که شبکهٔ استخباراتی آی اس آی پاکستان عملیات دیگری را نیز در متن و در پیوند با حوادث فوق الذکر به راه انداخته است. این عملیات بسیار مشابه به عملیاتی است که یک زمانی از طرف همین سازمان برای تشکیل "القاعده" در زمان هجوم قوای اتحاد شوروی و سپس حین تنظیم و داخل صحنه ساختن "طالبان" در اواسط سالهای ۱۹۹۰ پیاده گردیده بودند. یکی از واحد های خاص آی اس آی که با عربستان سعودی،

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

قطر و دیگر دولت های نفت خیز عربی در ارتباط میباشد، نقش "مینیجر" و تقسیم کنندهٔ پول های که از کشور های متذکره مواصلت مینماید را بازی میکند.

"داعش" نفوذ خود را در افغانستان افزایش میدهد

تلاش های "داعش" برای نفوذ و رخنه به خاک افغانستان عمدتاً در شرق و شمال این کشور، در مناطق نزدیک به خط دیورند با پاکستان مشاهده میشود.
در شمال افغانستان داعشی ها بیشتر از تبار های مردمان کشور های همسایه ازبکها، تاجکها، قرغزها، ایغور های چین و همچنان تروریستان بین المللی که از پاکستان به افغانستان آمده اند میباشند. از همه خطرناکتر برای جمهوری های آسیای مرکزی بیعت قسمتی از حزب "تحریر ازبکستان" و همچنان "امارت قفقاز" از "داعش" میباشد.
(یادداشت: "امارت قفقاز" مناسبات معینی را در داخل کشور های آسیای مرکزی، افغانستان و پاکستان با گروپ ها و گروه های معین تأمین نموده است.)
از نقطهٔ نظر پس منظر تأریخی دو سازمان فوق الذکر از خطرناکترین سازمانها در حوزهٔ اتحاد شوروی اسبق بشمار میروند .
"داعش" از افتراق درونی "طالبان" که پس از مرگ ملا عمر به وجود آمده به نفع خود استفاده مینماید و فعالانه به توسعهٔ نفوذ خویش در افغانستان ادامه میدهند. مبالغی هنگفت پولی و مادی به شاخهٔ "آسیای مرکزی – افغانستان داعش" که عظمت طالبان داعشی آن را "ولایت خسراسان" مینامند از کشور های شرق نزدیک سرازیر میشود .
به قول لوی درستیز قوای مسلح فدراسیون روسیه جنرال "والیری گیراسیموف" در خاک افغانستان از ۲ الی ۳ هزار جنگجوی داعشی فعالیت مینماید.
یکی از نگرانی های دیگری فدراسیون روسیه و کشورهای آسیای مرکزی را همکاری های متقابل "داعش" و "طالبان" و یک تعداد از گروه های کوچکتر با "القاعده" تشکیل میدهد. این همکاری ها در مناطق شمالی افغانستان، منجمله به معاونت و حمایت" تمویل کنندگان" از شرق میانه صورت میگیرد. بطور مثال، به قول مسوولین حکومتی افغانستان، حین اشغال شهر کُندز، جائیکه نمایندگان تمام گروپ های نامبرده فعالیت میکردند، شورشیان در آغاز پرچم "داعش" را به اهتزاز درآوردند، و صرف اندکی بعدتر، آنهم برای آنکه همسایگان را قبل از وقت نگران نساخته باشند، بیرق "طالبانی" را بلند نمودند.
چندی قبل یک سلسله تحرکات فعالی را "داعش" در سرحد افغانستان با ترکمنستان انجام داد. حین تحرکات و اقدامات متقابلی که از طرف حکومات مرکزی در کابل و درعشق آباد صورت گرفت، نشان داد که برخی از قبایل ترکمن تبار در قلمرو افغانستان مخالف نیستند تا در مناطق زیست شان بیرق "داعش" در اهتزاز باشد.
بدیترتیب پول های هنگفت واصله از شرق نزدیک (به قول برخی از منابع، از کشور شاهی قطر) تمایل و گرایش بخشی از قبایل ترکمن را در افغانستان به طرف "داعش" به اثبات میرساند. اینهمه باعث گردید که اوضاعی همیشه آرام در امتداد سرحدات افغان – ترکمن بطور غیر مترقبه به بی ثباتی بگراید.
این روزها اوضاع در سایر مناطق افغانستان نیز به قدر کافی پیچیده به نظر میرسد. کاهش حضور نظامی امریکائیها "طالبان" را یک نوع دلگرم ساخته است. از جانب دیگر قوای حکومتی افغانستان در کُل ظرفیت پیشبرد عملیات های مستقل و جدی نظامی را ندارد. در شرایط کنونی گروپ های شورشی (قبل از همه طالبها) متشکل از 50 هزار جنگجو که در اضافه از چهار هزار گروپ و دسته متمرکز میباشند در مناطق مختلف اینکشور به فعالیت های دهشت افگنانه ادامه میدهند.
با اینهمه، حتی در صورت سقوط حکومت مرکزی در کابل، احتمال هجوم "طالبان" به جمهوریت های آسیای مرکزی ضعیف به نظر میرسد، منجمله به دلیل آنکه "طالبان" در این اواخر به شعبات مختلف و متخاصم منقسم شده اند. اما، این بدان معنا نیست که در صورت بی اعتنایی و یا هم اشتراک نسبی "طالبان" همچو یک هجوم را از طرف نیروهای "داعش" و دسته های دیگر که با "القاعده" پیوند دارند بعید دانست.

پایان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ